

Поштарина плаћена у готовом

РУСКИ

Посдне число 2 Дин.

НОВИНИ

ЗА РУСИНОХ У КРАЛБОВИНИ С. Х. С.

РОК
II.

Выходи раза у тијесе. Цога је цаган рок
100 дин. № 4, реса 50 дин.
Власник: Русин Народне Грађевине. Друштво
Одличнији водитељ Димитрије Јаковић.

Нови Сад
штварник 17, септ. 1925.

Рукописи и други гравије треба достављати на
адресу „Руски Новини“ Нови Сад, Војводинска
улица бр. 2. — Преплату на Русине-Народне
Прославе. Друштво Русин Краљ (Балканска).

ЧИСЛО
42.

Препрјаствија нашого народа напредованја

Затградар препатра своју затграду, јак ше радус, кед његово растење напредује, а јак замудени, кед видан, же његово труда парадемна кед квеце спрело, кед дрвка указају сухи конари. Чом квеце спрело, чом прео висхло? Чи нашене саме не було добре, чи жеј ис була доволно обробсна чи хробак ше узаг до њего, чи го витор зламал? Таки војроси себе постављају да установија причинају тому да расте њис и дрво ис указало спло животину силуји принесло плоду.

Живот човека, јак и пот народ а јест растење, котре ше одбува по природним законима. Корске нашега живота глубоко постављене у природи јак и другога растења. Њивето, воздух, цевлота, јасма дјествују на наш организам исто так јак и на дрво у затгради. Але ипак тот живот човека ше разликују по духовним својствима по знању и волји. А Створитељ је ишће да ше тоги својствија и ожељења по национарніји ласки. У тим је состој достојанство ако и одличителноста људскога живота. Човек може зос познанијом и зос волју управљају зос својим животом, развијају го, оплеменују го а треба да шицко цо чкордјиве од њега и одстране. А кед не зосце? Тади је његово развијање застане, живот застане и вон спреј и осуше ше јгод квеце або дрво.

Јак тог затградар службнији ми препатрају руску народну ваграду —

живот нашого рускога народу. При том не шијеме по дајним жовгим листку и сухим конеричку заключовац на живот, котри симера. Несимисти котри видавају вишадија зло и ће га не створили вељки дјела. Вони отпирају ћерень на рожи место да пахају квеце. Исто так не шијеме бутији, котри шицко у нашем народу видавају добре. И једи и други су неспособни да приведу до поплешења. Ми мушиме койсц штредију драгу и отворсно себе новеса по добре а по недобре, бо спомнане хиби јест перши кројач до поплешења.

На драже нашега народнога напредованја стояју памвљији препрјаствија котри в часији вихода од нас самих, штод су ганих подобрих поведи би обичаји, а в часији приселили имају современи обставини. Јерши можеме попри добреј даеки легко одстравију а проци другима мушиме ше борију. Таки и. пр. препрјаствија су: насиље на обтерхованости або издавалост за хитисну нашега раси, алкохолизам, вопрос биваша у наших обискоја, нервоза и ненослушносц, опица социјална бида, недостаток жеји, брак потребнога умртвљења або аскези и т. д. Шицко то војроси од велике важности за напредованје нашега народу, о котрим думаме бешедовац у наших новинија у најдје, да так до приинштеме дају вреднога будовија нашега рускога дома

Павић.

У нашим отечеству

КРАЉ У ЦРНЕЙ ГОРИ

Ного Вен. Краљ одлутоја зос Београју до јужних крајох и до Црнай Гори, где будве присуствовају торжеству при преношешњу косицама почији Исајаша.

ПОЛИТИЧКИ ЖИВОТ

Наш политички живот у Београду вимар. Постајају је пересходаји по провинцији и агитирају — касди за себе. Земљорадници примију велики збор у Банату.

СЛАБОСЦ РАДИЧЕВЦОХ

Радич заказају својим послаником шицки интервјуји ток у јакеј ствари. Зос того видно, же вони у вијакеј ствари пје не години получију — а пред народом, ше хвајају, кельо вони „робија“.

ТАЙНА ОРГАНИЗАЦИЈА КОМУНИСТОХ

У Сплиту пренайдајеја тайна организација комунистичкох и веће комунистичких књижки и новини. Пред пару днијама бул у Сплиту и једен делегат руске большевицке партије Вон вијави, але ис сје је вијавија прео пришој до нашег жеји.

СТРАШНЕ ФАМИЛИЈИНЕ НЕЩЕСЦЕ

Џо је шицко не зроби у пижиству указају слідуюће сјеје: Прешлого тижња догодило је у садијеј фамелије у Чалми у Сриме страшне злодјиство.

ДР. МИРКО БОИЧ:

Јак ше хмель уплати

Читатељом Руских Новинија будве паметлјиве јак сом јешији писал о хмелю и нашим людјима препоручија да је пуша на садијеј хмелю, бо је баркад

САНДУК
Година 1925. № 42.

унлади як гоч хтора наша билина: жито, кукурица, конопа и др. Терік сом цифрами указал вельку хасновитості того садзеня и Богу слава дораз ше нашло у Дюрдьове шейсціме гаадове, хтори такай в яри засадзели хмелль. Перши примир указал Янко Ердэлі, хторому и идея за слуга же завед до Дюрдьова хмелль, а вец його синове Василь и Влада п'дораз ше за німа по ведии Мих. Будински и Кирил Шарик.

Тераз, кед уж вони, ви бровоўвали школу с хмеллью, можем на их примир доказаць, же тога цо сом в лопі писал не пріпівідка але очіти доказ и чиста правда. Послушайце та не будзеце ані верыць як тоти шенсцім пресіли тога року з хмеллью.

Вежнем за примир Шарика. Вон засадзел 1200 квадрати хмеллю. Тераз кед ше хмелль почал обераць вясал вон Ердэльюц ауто, накладаць на нь даскељо мехи жалбнаго хмеллю, да го ѿзвяже до Петровіц сушыць, бо у валах не має еще сушари. Кед ше Шарик рушыць до Петровіц думал себе, же там преда хмелль за 5000 дип. по метею, кед му дахюю понукнися. Але кед прыгніць до Кісачу ту их уж хмелляре затримали и такай им за хмелль понукнися за 5000 але 14.000 (штернац еар) динари по метею. Подумайце себе до

нашо людас подумали кед таку цену учуди! Розумны, же таік по той цені предали шыцок и тот ше ище дома обера и Ердэльюц и Будинков, на жалено без сушеня и без някай бриги.

Шарик достаць на сваіх 1200 квадратах, — и то перши рок! — 206 кили сухого хмеллю дакліс у пешыкох добил за $\frac{1}{4}$ холти 28.000 дванац а сем еары дин! Пытам Вас дацце чи му ше не упалацело садзен хмелль? Уж таік може себе купіць сідзен холт жемі на орек. Але у тым хмеллю па тих 1200 кв. посацял вон іроній, наусту ітд. но му то саме прынесло готова душу аренду так, же му хмелль остал чиста хасна. Але и то еще добре, же самі кисачане гуторели, і ёс наш хмелль велью яспцы як их. Дацце павна жем с на хмеллю, однічна а и Руснак може буць добры хмеллярш та би могол, кед Бог да, обегнуць и самах Словакох.

На баш пре то и пишем тога слова же да захоцім и других нашох гарадох за тогу благодарну роботу. Най ше не нацумую, бо чісда каждого року. И в жонкі ше бешеволовац, же хмелль будзе туні, же го велью, же Словакам не можеме конкурирац, же велью трэба канктулу уложыць — а тераз може кажды банавац, же го не засадзел, бо тога школа, цо нам тоги

шайсціме ўказали, найлеўши доказ, же ше хмелль виплаці и же то треба садзіц. У нас у Дюрдьове будуць такіе наздаваме и другіи тога року садзен а параваски же би то требаць да приму и другіи нашо вала-

ли а пайбаржей Керестур и Конур, хтори на жалосць — гоч такі вельки хатары — еще ані сіней хмелляри не маю.

Мило ми и хвалім ше, же Дюрдьов у тым указал перши примир.

Широм света

Русия

ПРИЯТЕЛЬСТВО ВОСТУРСКУ

У Москві ше веду дружварки зос Турску, як да большевікі припомогю турскі да дастане варош Мосул. Заключено, же ніяк пісне допущиць Енгліскай, да збудзе пристанище у Средземнам Морю за свой ладі.

Польска

ВЕЛІКОСЦь ДЕРЖАВЫ

Цо найновітній статистыкі Польскай ма 338.238 кв. кілом. На тым простору живе 27.192.000 жителькох. На кожди квадр. кілометр приходзіць 78 жителькох. Школох у Польскай ёст 27.400. Жителі ше займаю зос земледліством, зос промисловістю и рударством. Званичнікі ёст 13 процента. Вредносці маўтку юного жителя випошыв 3250 злат. франкі. За време воіні звалено и Польскай 1.475.300 здакіюх. Жем подзеліцца па 15 войводінох у 277 округах, 611 варошах и 12.622 валахах. Дабоме да у тым ураховаваць и наш народ.

Україна

МЕМОРАНДУМ СОЮЗУ НАРОДОХ

Украінски представітеле послали до Союза Народох єден меморандум, у котрым представена польска політыка, котра ідея за унітарністю Украінкох. Крем тога и особно пошли до Женевы украінски делегати Перфешкій и Петрушевич.

Швайцарска

ЗАСІДАННЯ СОЮЗУ НАРОДОХ

Од 7 септембра отворене у Женеве засіданіе народох. Огнерающу бешеду прымал францускі миністэр предсідатель Пенлеве. За предсідателя засідання вибрація канадскі сенатор Дюранда. Крем того вибрація 7 подпредсідателькох и 7 окреміх комисійкох. До комисій за разоружанне вибрація на предсідателя камітета миністэр Ніггін.

Кіна

РЕВОЛУЦІЯ ШЕ ШІРИ

У Кіні ше віше баржей розширує революція, когра

дзевяць тога року скорей грозна быць як терегі, то паметам, же би ше ми дараць таік дахюю трафело." Там ше ми видзяло, же каждый хто ме стретніць, руцел з очми на мою грохенку, котре видно будзе зос новінкох.

Небодзіго сінінг сом на место купаня. Предстражані ше од скорей явіли. Були то так волані реаліци, (школьні реаліці гімназіі). Меды ціма буда и ёдна реаліція, котра тиж превадзала цяле по-поладжу на слінку Божкім ошвижніце по длекеды у бістрей Дунайскай воді. Дыхадзіли там и сій другіні, але ше не затримовали так на длуго як вока. У терашній згоды будоць у тым друштве мало нісавічайносці. Реаліція мала у руках якеш щені, зос котрым очицисно уж праз длугіе време ведла ше весела забава. Школьні уж у руках цалком ше од бавінска по-младзіли. Кричали, рего-

тали ше и щмеляць ше як дасці. Златна и ішешіва моладеж!

Мне лем гравно было па розу же. Вибрація сом себе згодна место и влавел сом ше до га то. Моя радосць ше фришко пременяла до ческай жалосці и до гніву. Грозно булр желене и квашні. Як сом ше даклі кус заквашнел, ціпурел сом ёдну гіриаду до беэтрага и почал сом зос другай болкі опілювані, котра ми випатрала узретша и краша. Но и тогу сом небодзіго фанул до корова думаюці у себе: „Цо у варошу не вочию предаваць? Очивисно спрэводзя людох!"

П.

Пришла па шыр главна точка програмы: купане. Два дні сом ше уж не купаць, бо наступенія розличні прэпятствія. Лебоджджшкроў, лібо хладны вітор падувовал, Да, котрыш дзень уж сом обачел и пожковіле лісце опадаўца, а то ище віщас за початок авгуаста.

Тераз сом обачел и па Дунайу пременю. У главінім зато шыцко стало, як и других днёх. На тым боку коло міс стіни високі як турнія и як ше ми прынідаў, як ми з верху злетім даць на главу, а на другім боку лес и два хважкі на краю леса. Там то моя міла Бачка. У тым Бачкам леше, кед Срініці у варошу параду правя и зос мужарох штреляю, так ше розноши глас, же ше чловеку особено вечаром прынідаў, же гірми.

Недалеко одо міс два рибарскі хважкі. При іх віше чаміці готовы и ішпіц рибарскі алат. Далей почина варош, а видно и купарію и два прыстанища за гацій. Тамаль према О. видзи ше сідга красна будовля, за котру не мож заключыць з далескі за яку ціль служжи.

Шыцко то стало як и віше. Лем нове было, же недалеко стала ёдна ладзя, за котру тиж не мож было

ФЕЛЬТОН

Єдно купане

I.

Спочатку ишло шыцко як звичайно. Вибрація сом ше коло трох годзін по по-ладню на купане и ішой як и другіраз. Медзітім, так ше видзі, якіш нішчесца ме мали праходзіць нішкавіннаго дня. Першы сом зашол до майстра пробовац шматы, котры ше ми шили, але скравіца не було дома и ёс пайгоршое то ми ше уж по другіраз трафело, же сом го не пешашол дома.

Идуці дэлай свойов драгов обачел сом у ёдним кошаре красне, биле грохенку. На 8.-го авгуаста воне было и одвініс лакоміс, зато сом не раздумуюці велью запітала за цену и душы в чыннаго купяла. Завял сом го до новінкох и пошол далей. „Якіх несподзівансці, думал сом се-бе, якіх пучал сом як бу-

була управена процив чужинцох, але тераз и процив домашніх богачох. Видно очевидно же шири революцию диктирую большевики.

Француска

МЕДЖИНАРОДНИ КОНГРЕС МИРА

У Парижу ще отримал меджинародни конгрес за мир. Пришли делегати зосшицях державах а бул и председатель немецкого парламента Лебе. Конгрес ше занимал у першим шоре зос национальними меншинами.

Должніци и претплатници

Модіжс и. и. претплатникох, „Руских Новинех“, котри ище не замірели претплату наий додраз пошлю своє дгуство до Просв. Дружства у Керестуре. Не шумне читанії позиви а не плації!

ЧИТАЙЩЕ “РУСКИ НОВИНИ”

Знац, чом баш на тим месце стапнула. Нігда на тим месце скорей не стала лади. Медзя тим на ий іше неуказовал іїжки знак живота. И — до ме зачудовало — за този двадці, по сом ше нікунал, вода сильно наросла.

Фришко сом иже зоблск и поодіювали свойо ствари. Медзя стварами на котри сом особено мерковал була одна значка, котра не лем же була красна значка (металия), але ми служела и у тим, когдас з то припинил машлю за кошулю, п друга ствар на котру сом мал окрему старосць була годзинка, до котрой сом підійшов на іщешліві способ донгол, а знал сом, же кед ю одем, не пайду ще у міс на легко средствия за другу.

По уж време було за кушане. Піріало ще време охладилювац, Редакція уж ішла дому. На руках несла єдну одужу бабсу, а за ю ішла ей тророчна шестра

ЗОС НАШІХ ВАЛАХ.

Р. Керестур

Державна основна школа у Руским Курестуре зос упісвань її дзеніх до школы за 1925/6 школски рок звичайно видала следующи

ЧИСЛЕНІ ИСКАЗ:

Текуще число	Течай	Класа	ЗОС УПІСАНІХ												Постароже класу	
			до 31. августа 1925.		пі-навер-шоди		пі-навер-шоди		Ведно		На-інтенсивність		На-інтенсивність			
			12	РОКИ	мужчи	женщи	мужчи	женщи	мужчи	женщи	мужчи	женщи	мужчи	женщи		
Каждордна школа	I. А.	29	33	64	—	—	29	33	62	—	62	—	62	—	62	81 6 14
	I. Б.	26	27	52	—	—	26	27	53	—	53	—	53	—	53	6 3 9
	II. А.	16	19	45	—	—	26	19	45	—	44	1	45	—	44	1 45 8 7 15
	II. Б.	15	33	48	—	—	15	33	48	—	48	—	43	—	48	81 13 18
	III. А.	25	34	49	510	15	30	34	64	—	64	—	64	—	64	13 13 26
	III. Б.	20	17	37	10	12	22	30	29	59	—	58	1	59	21 20 41	
	IV. А.	19	31	50	12	19	31	31	50	81	—	81	—	81	20 27 47	
	IV. Б.	25	18	43	15	8	23	40	26	66	—	66	—	66	1 66 21 13 34	
	V. А.	12	19	31	16	19	35	28	38	66	—	66	1	66	9 15 24	
	V. Б.	12	19	31	15	19	34	27	38	65	—	65	—	65	9 14 22	
	VI.	6	9	15	10	9	19	16	18	34	—	34	1	34	4 6 10	
Недавно			215	249	454	83	96	179	295	345	643	—	643	—	639	1 3 643 124 127 261
Індивідуальна	I.	—	—	—	21	26	47	21	26	47	—	46	1	47	11 21 22	
	II.	—	—	—	21	26	47	21	26	47	—	47	—	47	11 4 25	
Задовідомі	Задовідомі	—	—	—	4252	94	42	52	94	—	93	1	94	—	93	32 25 57
	Задовідомі	1	32	28	60	—	—	32	28	60	—	59	1	70	—	59

Каждому, котри ще интересув ѿ просвіти нашого Руского народу, о кафбарже радицем руских дзеніх, треба да спадну до очах зос геральдическі складающи два рубрикі.

Перша рубрика за кожноцену школу у котрой су запісані този ізвесці, котры до 31. августа 1925. року уж навершили 12 років. Тераз уж су у 13—14 року а так су запісані до

каждоденской школы зато, бо то чл. 26. зак. о. н. № 12 року свійєї життя не свершили VI. класу. Таких вест 179.

Друга рубрика за кожноденку школу у котрой су запісані този ізвесці, котры того року повторюють класу. Таких вест 261. То доказує, же реч з узялі школівания ёшт горші. На дзейн ішці веџії буцу, котры до 12 року

не сверши VI. класу, односно после навершенні 12-го рока буду записані да кожноденней школі.

А то причина тому же так вельке число Руских дзеніх які можу па време вучыцца іншых класі основной школы. Може зато, же напів Руски дзеніх іс су так талентираві як дзеніх іншіх народносці? О нет, Хто добре позна Руски дзеніх

Зорюца (Аурора). „Зорки цю новагляд!“ — скричала реалкіня на шестру, кел обачела, же мала шестра остава за ю за дамки двадццякрох. Мала Зоркица ишла самосвидомо ношацца щеве на першох и однозведна уврекосно: „Та сада знам сама дому пойсц!“ — „Чит, мала, бо збереш!“ — загрохела ше сій зос шміхом шестра.

Саме купаціс не було барз приемне. Вода у Дунайло за два хладны дні на лесі паросла, але и сильно азакомиела. После краткого купання пошол сом гу ўціній трупи реалцох да ще огrevи па слунку. Друштво ше уж з веќшай часці росходзело. Медзя тим там ище бул ёден дуги, старши уж членськік, за котрого не мож було знай, як ще умиштал да тамтого друштва, а видно було, як стаўмно траці време па кушане и слункопане, бо бул зошицким щареста, як и шицкі у тим друштве.

Там буд и ўспіважні шах у траві, коло котрого ще порозцаговали даскелью шахисти. Було там и даскелью „хлапчикох“, котры ще тах нараз откладашцік вжали. Сден млады юноша указав им ёдну извічайну сіраву, котру надули и привязали ёдному на брух, да ю випробуб при купаню. Того жіс раз спасло у воіни па морю, два кілометры сом зос тим пльзвал — толковал им юноша. Справа путовніла з рук до рук и усіх бил красны. Справа барз помагала у одтрыманью на воді лем — „барз віврапа“ — тужэли ще пліваче.

Пошол сом гу шматом, да опатрим на годзінкі, як време стой. Подзвігнем панталоні, патрим, годзінкі ніст. Но за мінків! Годзінку він сбім кладол на реклу и прируцел зос панталона. Видзело ѹс ми як да ю чум дуркац. Придзвігнем и реклу, можебуй с под реклу. Нет. Патрим у

кишечкі, пст! Які дуркане! Привідзело ѹс ми! Пред очами ще мі цы. Окрем думі па годзінку, шицкі другі думі ще розгішлі. Іпак, як да чум дуркане. Заруцім ёден край рею и — ту с. Була медзя рукавамі. Замілкіл сом ще при заблеканю и индай сом ю положел, як другіраз.

III.

После краткого слунковання облак сом ще па пуще сом ю дому. При одхадзе порушал сом кіненкі и роздумал, чи сом дацо нехабел. Требало и па то думац, да не забудзем драгов зайнц до майстра и до байбера. Як сом приішол дому сетец ще; як ю после брітвіння нужно умыц. Зоблск сом дакле рею, замачал руки до ногі и зогнүл ѹс над лавор, кед раз — мало ми ёден край машы до воді ѹс улёт. „Ген!“ — пребудзіл ѹс як зос сну. „Лех ми остал! На здраві, да за

